

Inspirasjon til debatt-temaer

Hva kan en *friromsdebatt* handle om? Mulighetene er mange. Det viktigste er at det er en klar konflikt/uenighet. Det kan være en helt lokal aktuell problemstilling. Skal vi kutte i budsjettet til biblioteket og erstatte en del av bibliotekarene med frivillige? Skal vi ha en ny gang- og sykkelsti helt inntil eiendommene langs vakre Innvannet?

Men det kan også være en nasjonal problemstilling, og uenigheten kan være både politisk eller etisk. Skal fylkesnivået fjernes som forvaltningsnivå? Bør vi innføre rett til aktiv dødshjelp? På listen under finner du noen eksempler på titler til evt. inspirasjon til egen *friromsdebatt*. Bruk, omformuler eller formuler et helt nytt aktuelt spørsmål/tema.

Samfunn

1. Bør offentlige tilskudd til kirken og alle religiøse samfunn fjernes?
2. 16-års valgret?
3. Skal ulven utryddes i Norge?
4. Er det nødvendig at Norge deltar i krig utenlands?
5. Skal det settes varige grenser for vår mobilitet for å begrense smittespredning?
6. Ødelegger sosiale medier solidariteten i samfundet?
7. Skal vi innføre rett til aktiv dødshjelp?
8. Skal cannabis legaliseres?
9. Er norsk kultur truet?
- 10.

Klima/miljø/landbruk

1. Skal det innføres kjøttfrie dager i kommunale skoler/institusjoner/sykehjem? Hvor regulerende skal kommunen/staten være i arbeidet for et mer stabilt klima?
2. Skal vi bruke oljepenger til omstilling til grønnere samfunn?
3. Skal det innføres sprøyteforbud og obligatoriske randsoner i landbruket?
Vi ønsker å bevare vår natur, inkludert grunnvann og elver, fjorder og hav. Men hvor mye skal det gå på bekostning av bønder og fiskeres mulighet for lønnsom drift og vår matvareproduksjon?
4. Hvem skal redde kloden? Skal politikerne begrense og regulere vårt private forbruk?
5. Skal vi appellere til håpet mer enn til frykten for å få flere til å leve mere bærekraftig?
6. Fremtidens landbruk og fiske: Skal vi reddes av genmodifisert og industrialisert landbruk og fiske eller er mer økologiskbasert drift til lands og i havet veien å gå?
7. Bør kraftproduksjonen nasjonaliseres?
8. Skal det bygges flere vindmøller i lokalområdet?
9. Skal vi ha atomkraft i Norge? Hvordan skal vi skaffe nok kraft til et sterkt stigende behov for strøm til el-basert transport til lands, til havs og etter hvert også i luften?
- 10.

Helse

1. Skal man selv betale for kunstig befruktning? Skal p-piller, spiral m.m. være gratis? Hvor starter og slutter det personlige ansvar for helse og hvor skal det offentlige ha ansvar? Skal rygere fortsatt dekkes af sygesikringen? Skal p-piller, spiral m.m. være gratis?
2. Skal det settes varige grenser for vår mobilitet for å begrense smittespredning?
3. Skal Vinmonopolet oppheves? Skal staten/politikerne regulere min/vår bruk av alkohol?
4. Skal mat kun lages fra råvarer? Reduserer Fjordland, posesupper og annen hurtigmat matkvaliteten og matkulturen? Eller gjør de mange nye ferdigproduktene livet lettere og gir mer variert kosthold?
5. Fremtidens helsevesen: Skal helseregionene legges ned og overføres til fylke for å få mer nærhet til viktige helsetjenester? Hvordan sikrer vi at alle i Norge får et tilnærmedesvis likt helsetilbud?
6. Skal helsetilbudene privatiseres? Hvordan skal det offentlige (hvem?) veie hensynet mellom det nødvendige og det mulige og dermed etikk i forhold til å prioritere ressurser i en fremtid hvor alt kan gjøres, men til store kostnader?
7. Er plastisk kirurgi et offentlig ansvar?
8. Skal forsikringsselskapene ha tilgang til folks helseopplysninger?

Kjønn og kropp

1. Er 'mannen' truet?
2. Er 'krenkelses'kulturen gått for langt?
3. Er kvinner fra Venus og menn fra Mars? Har vi kun to kjønn? Hvordan skal vi forstå kjønnsroller i dag? Bør de blive mer flytende, eller har vi bruk for faste rammer?
4. Har #metoo-bevegelsen gjort mer skade enn gagn?
5. Har vi likestilling i Norge?
6. Bør ønske om kjønnskifteoperasjoner infris raskere enn i dag?

Økonomi

1. Har markedsliberalismen gått for langt? Eller er den en forutsetning for vår velferd i dag?
2. Er økonomiske forskjeller i Norge et problem?
3. Frihet til vekst? Skal det offentlige regulere hvor mye vi får lov til å øke vårt (ressurs)forbruk?
4. Skal skatt og avgifter reduseres eller skal det brukes flere penger på velferd?
5. Er lavere skatter en god ide?
6. Bør kapital som formue og eiendom beskattes mer for å redusere personbeskatningen?

Skole/utdanning

1. Skal skolen være en mobilfri sone? Skal skolerne i høyere grad købe fysiske materialer/bøger?
2. Er fremtidens skole være uten karakterer?
3. Skal grunnskolen frisettes? (fri for sentrale læreplaner, tester, karakterer) slik at grunnskolen får samme vide rammer som folkehøgskolene?
4. Skal folkehøgskoler ta større sosialt ansvar? (Skal kommuner f.eks. kunne henvise unge og marginaliserte til folkehøgskole?)
5. Skal skillet mellom primær og ordinæropptak til høyere utdanning fjernes?
6. Bør alle regler på folkehøgskolen fjernes for å gi større rom for moralske og etiske vurderinger?

Migrasjon

1. Har vi innvandringsghettoer?
2. Bør alle religiøse klær/smykker/artefakter forbys blant offentlig ansatte?
3. Skal flyktninger som kommer til EU/EØS-land fordeles etter kvoter?
4. Kan vi tillate flere å bo i Norge? Og må kravet være at de har arbeide og kan klarer seg selv?
- 5.